پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدين شپون

۱۳٦۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

"د شعر مجموعه"

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وفا مشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه

شاعر : سعدالدین شپون

خپرونکی: د آزاد افغانستان دلیکوالو ټولنه (وفا)

دچاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ ع (نوامبر)

دچاپ ځای:

خطاط : نورالدین هنریار

تیراژ : زر ټوکه

ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکټر محب الله نکته ته چې مرینې
یې زه او "خالص" نیمه خواکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ
١	سریزه	٥
٢	لوبه	٩
٣	زه د شپې له تاریکۍ سره...	١٠
٤	د افغانانو غبر روسانو ته	١٣
٥	د هجرت لومړۍ هفته	١٦
٦	د زماني پېر	٢٠
٧	جنګ او ننګ	٢٢
٨	د رقد مه هېروئ	٢٤
٩	د پېرې چیلنج	٢٨
١٠	د هجرت شپږم کال	٣٠
١١	ماشوم توب	٣٢
١٢	شیطان	٣٥
١٣	د وطن له ورېځو سره خواله	٣٨
١٤	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤٣
١٥	د مجاهد بې وفا یار	٤٥
١٦	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤٨
١٧	ګاونډي ته	٥١
١٨	د خوشحال په لاره	٥٤
١٩	د پنجرې پرانګ	٥٨
٢٠	سیند ته	٦٠

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
۲۱-	د ناهید د شهادت په کالیزه	۶۲
۲۲-	د احمد شاه بابا په یاد	۶۴
۲۳-	د آزادۍ تلوسه	۶۶
۲۴-	خپلې ژبې ته	۶۸
۲۵-	ویر	۷۰
۲۶-	د پېږي د ستنېدو..	۷۳
۲۷-	وښیه	۷۵
۲۸-	خپلواکي	۷۷
۲۹-	زما محبوبا	۷۹
۳۰-	د بدخشان مهاجر	۸۰
۳۱-	د شپې تنهایي	۸۲
۳۲-	د مجروح یاد	۸۴
۳۳-	همزولي شاعرته	۸۵
۳۴-	له قلم سره خواله	۸۸
۳۵-	پردیستوب	۹۱
۳۶-	عبدالحق همایون مجاهد ته	۹۳
۳۷-	جفا	۹۵
۳۸-	د مور یاد	۹۷
۳۹-	د مهاجر خوب	۱۰۱
۴۰-	ترانه	۱۰۴
۴۱-	له خپل ځان سره زارا و نیاز	۱۰۶
	پای	

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

قسمت راته په تنده بل څه لیکلی وو، که نه ما د لیکوالی په اول سرکې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به دیوې داسې پانګې دارولو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند ترمینځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هرڅه یوځد ولرې چې د ریښتونی تجربې سره سمې وخوري.

ماوې د پښتون شاعر تل روانې اوښکی به وچې کړمه او وړه وبه وایمه چې بار دیګر خپل درد په کراره کاله او د یتیما نو کانې مه کوه چې په ایله شي پرنګ په ژړا وي. ماوې همزولو لیکوالو ته به ننواتې کوم چې زیاتی دې دغره دڅوکو، دګودر، د ښاپیرۍ وزمه پې مختوب نه ایږې یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ماوې... ماوې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د سردار داؤد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانو له تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتیانو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمګړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمګړې سندرې ته دوام ورکوم، مګر دغو لسوکلونو جګړو کالوکه زموږ د فرهنګ او کلتور کور وسو خو د بوالونه یې پا خه کړل او زما ـــ پیش بیني یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنګیالیو شعروند ته نغ کتلی شوای او کلیشه یې نه تري جوړولی هیڅکله به یې د شعر ملـــوني د شعار په لوری نه وی خوښی کړي او د کښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای. د نواب صاحب مینښې به زموږ دغو یې کودتا نه جوړولی او خوار ګوجر به زموږ د ادب څلاند اتل نه وای ګرځیدلی. له بده مرغه د مقاومت د تیرو لسو کالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط د کوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې د افغاني مقاومت رښتونې عکاسي کوي، او س چې د هر کلي او جبهې د ـ شهیدانو شمیر، د غرونو او ږاګونو لارې ګودرې، د مجاهدینو د ډلو خپل مینځی اړیکې، د مهاجرو کمپونه، شمیر او اجتماعي ادانې تولې په احصاییې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونو غږیږي او یو څو محدودې طرحې لري. د دلاورخان د واده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دوارو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده ، سرې ته نا امیندی ورېږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجیانو په همدغولسو کالو کې د افغانانو د ژوند په باب لیکلی اوله ځینو نه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولې اوګوري يې ، مګر حتی یو داسې ناول ، داسې ډرامه ، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دی لیکلی چې لوړه ادبي ځلا دې ولري . هماغه سیاسي شعارونه دي ، هماغه خیالي محدودې طرحې دي ، هماغه زوړ مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي .

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد ښتونو سره په کابل کې باد یووړه ، یوڅه مې چې په یاد وو ، هغه مې دلته راخستي اوپاتې مې څه په پیښور کښې اونور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل .

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی « خوب وینم عالمه » هم زما رښتیانی خوب دی چې اوس یې هم لږ تر لږه په میاشت کې یوځل وینم . زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او د ومره زیات احساسات او زما خپلې انګیرنې په کې نشته . مګر زما انګیرنې د موضوع په انتخاب کې دي . هره هغه صحنه چې را ته مهمه ښکاره شوې ، چې یولوی معنوي ارزښت مې په کې نغښتی لیدلی ، هماغه مې تصویر کړې ده ، په دې امید چې پرېږده چې بخیله د نظم څېره زما نړۍ لید ، زما غم او ښادی او زما د نیا ترسیم کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم همدا عنعنه وروزي او همدا سبک په پښتو ادب کې رواج شي.

سعدالدين شپون

۱۹۹۰ - اپريل

پېښور

لوبه

ټوکه يې ونه ګڼې د ژوند او مـرګي لوبه ده
بله لاره نه لرو يا مرګ دی يا مو ســـوبه ده

يا به شين خال د سره ښامار له داړو بچ کړمه
يا مې په سر ووينو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ويرجينيا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تاریکۍ سره آشنا یم

زه د شپې له تاریکۍ سره آشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سور اور یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د زانګو په کې جوړوو امیلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
ترې تویېږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي ټټې دوه شپېته ټانکونه
په کړچار چې یې ټول غر او کمر ښوري
چې په کلي راشیوه شي میندې رېږدي
ما شومان زبون وهلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتي جوماتونه
ما ښکل کړي د قرآن سپېڅلي پاڼې
ما ټول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میاشتو ګوزاره کړې په مماڼې

زه د هومستو باندو ژوندی شاهد یم
اټونو بې چې ځمکې لړزولې
اوس د تشو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوی، جومات مات، ګروې شلېدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیا لکه غوټۍ پلو کې نغښتې
مالیدلی دي هغه درنې بیبیانې
اوس یې ګورم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرګردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکې سره اشنا یم
زه د تورې تروږمۍ سکنی ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سوراوریم

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانانو غږ، روسانو ته

راشه چې داغرونه دې دهرقدم اوښـــار دي
ټاته د وطن د اسمـان ستوري انتظار دي
موږ ته هم په هسکه غړې ستا راتګ ته ناست یو
موږ نه ښه پوهیږو چې سرونه دې په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شیبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وینې بهولې دي
دلته به د ټول جهان میړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هودونه او لوظونه ازمېیلي دي

ته د ماشینونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا میړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خو داسې کوم باتور هرګوره نه وینم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې یرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې یوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربروایم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که ټېرې داوکړې هم وړیا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټیټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د کولیوله ږلې نه ستړي کې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ او بندېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداره وويني
سترګې مې يو ځلې ستا د وينو داره وويني
ستا د غريبۍ، مساپرۍ سلګۍ چې واورمه
ستا د نامردۍ، نامرادۍ کوکارې وويني

دا ښکلی وطن د دښمنانو هنر پېژني
تورو مې سر پېژني، ګولۍ مې ټټر پېژني
دې ښکلو دروکې مې پردي ته ژوند حرام دی
بوټي مې سپر پېژني او کاڼي سنګر پېژني

نور،

راشه په تلوار چې د خلاصون لارې تړلې دي
دې تږي وطن تل د پردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نرې او به کوز را بهیږي
اوري شړکنده دبام په سر باران

د شادرلاندې مې لوړ غیږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبردی د هغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې دره وړې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېرېتون باندې خملم

اوس مې وینې چې په خاورو کښېل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

ما د مار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار د ېر زورور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له »

زېږې داړې يې دوزخ ته دروازې دي
له سرو سترګو يې بهېږي لعنتـــونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په ښنيادم باندې ـــ روبــونه

دا ښامار له آمو پورې غـــاړې اوسي
نه پاړو پرې اثر کا ندی نه دمــــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايـــي
په ببوزې يې لګې وهي اورونه

په هر ځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وينو لوی رودونه

نه دخدای په مخکه څوک ترې بچ کيدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هـــوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دلويو غرو کور بته کېسه ووړو
د بې کوره مسافرو شنو توتيانو

د کابل خوږه مېوه مې پېږرو نه ده
په ناولو نابللو شـــورويانو

د سالنګ سرې اوبه مې نه لـــوربږي
د ماسکو په کرغېړنو تـــپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی يم جرګې ته د مـــارغانو

ټول راځي چې په ورو کانو يې ولو (۱)
دا ښامار نه ايساريږي په شو کانو

د بې وزلو تـــو تکيه خدای ته
چې يې جنګ دی له مردارو کچيرانو

يا به دا خوږي ښامار په کانو پټ کړو يا به ورانه کړو دا درستي نړۍ ځاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

---

(۱) ترميهم بحجارة من سجيل - مبارک آيت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

يو وخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
يو وخت د مستې خندا   بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې وار د پتنګ شي

چې د رنه درومي اشنا د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوريږي سترګې شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې پيالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوريږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

١٩٨١

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلميانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ دخوږيدو پاکي لمن ته
دشهوت لاس وړي دغه ناولی

يو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آيت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دانظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:

"له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولوته اېښې وي. حال دا چې د امریکا پرخلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې"

درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هغه غلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د "پنج" او بوکې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې نسا مارزه پېژنم

لا ماز دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیا یې
هر څوک له کنو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کېږدی چې وغورېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خو سپي له ویرې خواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
دځناورستر ګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شیبه په شیبه
دکونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړۍ سیندونه
لکه بارشوي اوښان وبهیږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړي
شپې مې په ښځو کې خوبونه کړي
خو د درقد فضا خه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شګمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تا پو
دحوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لیرې د سیند و نو غېږ کې
یو تور ځنګل دی د اغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول مو قسم
چې یې او به د رنه رالاندې نه کړي

١٩٦٣
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېرۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غرونه د پېړۍ
بیا زلمو را واخیستل ټوپک او ګرځنې

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې ښارې
بیا کوز راورېږي په ملن ملن بلاګانې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرۍ نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژۍ

بیا دښمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په شا زلمو شولې حلالې د مورپې

اوري له آسمانه د لعنت د غضب اور
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبۍ

نن به د تش لاسو او د ټانک مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زموږ ده که پردۍ

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

سترګو ته د خیال چې د وطن ښکلې څېره راشي
وترېمه سل ځلې که اوښکې په سترګو راشي

دا ماشوم زړګی که سل د شکو ماڼۍ جوړې کړي
ټولې وړ ژړېږي چې د غم یوه څپه راشــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې کاله په خوب کې اوړه ویښه په وطن کې یم
ورځ بیا ګذران وشي، بېچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوره ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسوېلو مور ده
کټ راته تنور شي له بړستنې سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم يو وختي ماشوم وم　　ببر سر کنډاس غاښونه
سره غومبوري چاودي تلي　　مات نوکان خيرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه — هره څانګه زما تمال و
چې آلو به سره بخن شول — په هر باغ کې زما مال و

ما په توري تروږمۍ کې — تورا ينځر شو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل — له ويالو شو تېرولی

يو وړوکی کټ مې ځای و — يوه پښه يې وه د خښتو
لنګه نه، بازو يې کوږ و — نه پرې ځای و د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې — ټول وجود اغزو څېرلی
مخ په څانګه شوک شوکاري — سر په تېره لګېدلی

پرېوتل ويده کېدل وو — نه په ځان نه په جهان و
نه په درد د ستوماني و — نه په مځکه نه آسمان و

اوس سپېڅلي مېز ته ناست يم — سنه ړنا ښايسته خونه
خوا کې نرم پاک بستر دی — پرې يې دېرو بالښتونه

اوس چې دغه کرښې ليکم — نيمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي يې ټوله ويده دي — زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلېدلی کټ ګکیه   نور به څه په کې ځایږي
ګاونډي ټول ویده دي   او زما سترګي نه پټېږي

ای شلېدلی کټ ګکیه
ای شلېدلی کټ ګکیه

۱۹۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

څوک دئ يې دغه څوک دئ يې چې مې هره شپه څارې
پرېږده نور مې پرېږده ، ما غريب مه ځوروه
سيوری خو مې نه يې ، زه په دغه بڼه نه يم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لار نيسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه ستړې ستومانه د کتنې د پاسه پرېوځم
خوب مې په شپېو شپېو له ځانه هېروي
سبا چې خوب وېده شم ستا وېرژلې څېره وينم
بس دغه ليدن دی په ما شپه سبا کوي

چا ته ويلی نه شم چې يو سيوری راپسې دی
ته مې هم تېرکې هم مې گناه ته لمسوې
دا ما شوم زړگی مې له کوکل نه راوباسي
تش جام ورته نيسي او يو رنگ يې کړنگوي

زه هره مسره لکه ابدار توره کاږم
ته پرې د مظلومو سينه کې څيرې کوې
زه ورته سبا يسته پښتنې گندم په مرۍ ټک کړم
ته يې د لذت له پاره بېرته ورشلوې

شپه چې سبا پخه شي، تاريکي شي، چوپيايي شي
هار د آرزوگانو په قلم باندې پېيم
زړه وايي شپنه هغه غمونه دي اوس نه شته
ليرې چېرته غږ شي چې شپونکيه پام کړه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وایم چې وړوکی وای ژړنکی وای
لاس په ږیره راکاږم اوس وریښن دوم
ځکه شم دیواله ته په هینداره کې ځان ګورم
ځان نه وینم تاوینم هینداره ما نتوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن له وریځو سره خواله

یه وریځو وریځو د وطن وریځـــو
لږ څه ستنې شئ زه هم درځـــېږم
ما ته ځای راکړئ په پسته غـــېږ کې
یو سور خالتول یم سبا شپه ربـــږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه وریځو وریځو لړ په کرار ځي
زه درته ګورم زړه مې ویلېږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سرو بڼو وو ساندې غږېږي

یه وریځې وریځې دلته دوزخ دی
راکوزه نه شې تا به ایرې کړي
ژوندي وګړي چې سر راجګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

یه وریځې وریځې د وطن وریځې
د تاله مستې بړېښنا نه ځار شم
یو ه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سور انګار شم

یه وریځې وریځې دا خلک ګوره
دا په نس وږي دا په زړه سوي
دا درېځلو دا د ویشتلو
نګیروي خواوري که نور څه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچت کړه له دغې ځمکې
د لوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خاټول یم په ملامات شوی
د یو بې باکه مالیار له لاسه

تا وروولې د ژوند اوبه وې
موږه داوښکو سیلاو ترې جوړ کړ
تا زرغونه کړل د ښتې لا ښونه
یو څو خونکارو ارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم دا هستکړې کړم
بیا به نو تا ته پورته درخېژم
تا به دریاب کړم ځان به بیړۍ کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
د دې نیمګړې دنیا د پاسه
سره به وکړو سره به وایو
چې څه زموږنه کیږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلسو پرخې خوري کړو
خو په اغزيو به ژوند حـرام وي
ګلان به پايي اغـزي به ريـږي
د دوی برچې به د دوی په ځـان وي

موږ به د دښتې خاټول بيا سـوري کړو
خو په زړګی کې به تور داغ نه وي
موږ به باغونه بيا زرغونه کړو
خو په باغو کې به تور کاغ نه وي

بيا راکوزيږم د ځمکې سـر ته
دا خپل تماټوبی ډير را ته ګران دی
څوک چې له ځمکې نه تيښته وکړي
هغه وګړی ډير سر ګـردان دی

ځمکه د ميني پاکه زانګو ده
ژوندون په ځمکه يولوی نعمت دی
ځمکه کې ژوند دی ، ځمکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي
په اسمانوکې انسانان نه شته
انسانان خپلو ځمکوکې پايي
د وطن خوند ته هيڅ پايان نه شته

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو د تللو ورځ

ای د نړۍ خلکو نن تاریخ بیا لیکل کېږي
دوه سترګې څلور کړئ، دا ورځ بیا نه لیدل کېږي
دې شاهکار ته حیرشئ دا په هرساعت کې نشته
څو قرنونه تېر شي څو دا نور بیا وچلېږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خرڅادري افغان ټول جهان نازېږي
نن میرویس وباسي دلېښن څنې کوکارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی
حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا
څنګه چې لوی درمن ته وروکې سپرغۍ بس ده
هسې سره بنا مار ته خړه کې افغان پیدا
مه ستایه د سترو قدرتونو توره ماته
نه سوځي د حق سترګې له تالندې بریښنا
حق په د نګو غرونو خپژولې خپلې لارې

ته په موږ نالوستو، شړو یو شوغولیدلی وې
ته زموږ خوارۍ او سادګۍ د پېرتېر ایستلی وې
تا زموږ په لاس کې یوم لیده، توږ دې نه لیده
سپور وې د غرور په ټانک کې نو له عقله پلی وې
ستا د ایماندارو او خپلواکو سره سر نه و
ته په سوله ییزو مظلومانو بنده غښتلی وې
چا نه وې څیرلې ستا ظالم ژامې خونکارې

ویرجینیا
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجاهد بې وفا يار

ستا د سترګو شو بلې راغلي
دزړه ګلي ورانوي
کوبې وروځې نرې مـلا دي
پښتانه روسانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو درنه پناه شم
دخپل زړه ستر و اخفا کړم
ستا ظالمې غږ چې راشي
سمه غـر روښانوي

یو ورک نومی کلیوال وم
یو تش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان کړي دانوي

زما د زړه په توره بوره
ستا برګې کړي ګوزار ونه
که همت راته ستمګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې کړلي
تا ظالمې پټ ماینونه
ربه داسې سترګې راکړې
چې پټ ماین عیانوي

ستا دحسن باچايي مې
ټول وجود کنډوکپر کړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې يې بيا ودانوي

ويرجينيا

١٩٨٧

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې دسیند په غاړه

نسیم د سیند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندي نیل رنګه جامې
بیا یې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړې
ترزنګانه یې راخوره کړې بیا یې ونغاړې
زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم داسرې دامیدونو ربه !
زه خبرنه وم مه چې ما ته دې جنت راکړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زګو نه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګي په خوند خوږي په روح زما هینداره
نه په سر پل، نه په پښو بند نه یې لوښت نیمګړي
زه په دې خُغاسته او تو پو کې داستانونه ګورم
او تا ته وایم دا سرو دامیدو نور ربه
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

یوه آرزو وه چې به تل راسره مله غوندې وه
تته، مجهوله چې احساس یې شوه، بیان به نه شوه
اوس چې کوچه هغه زما د زړه پردې راسپړې
کله ششنیږي کله ټول ځان په سنګړو وهي
زه یې داوسنګو د پردې شا ته اکتونه ګورم
او تا ته وایم دا سرو دامیدو نور ربه
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

د بتوسیل وربا ندې تیت تیت پروازونه کوي
لکه چې جنت ځان برابر کړي د ناستې له پاره
خوټکنی شي بیرته جګې شي شینکي آسمان ته
دا سپي شرنګیږي لکه ناوې چې پاولي شرنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه يې د لمر لاندې رنګين رنګين وزرونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چرته د زړه له کوم يو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکيه! له دې کارې ځان لاهو کړې سيند ته
بيا چې لاهو شې لامبو مه وهه کرار پرېوځه
يوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وايم زړه ته صبر وکړه زه خوب نه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه !
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو دروګه هر ځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې يو ښاخکی اوبه به په لالو ورنه کړم
لالونه کاڼي دي پراته، کوکچه په مخ بهېږي
زه يې د هر ښاخکي په مينځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وايم د اسرې د اميدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فيض آباد - بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه دا خواره ښځه مه وهه
بې له تا نه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورو نه پناه درو‌ړه
بې د تا له غېږې وایه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا له اوښکو ډکې سترګې وچې کړه
بس دی چې پلرو دې ژړولې دی
نور نو دا ویرجنه صحنه ونغاړه
د پېر عمر تاریخ او خدائ وهلې دی

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر و نیسې
نور یې لاس تر غاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوڅیو له سرو نیسې

ښځه چې په کور کې ژړنې ویښم
دا لویه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې رنګه شي

چا ویل چې حق د زورورو دی
دا به د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوري وي نو ودې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلی وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنیادمانــــو دود
موږ ه پښــتنو پوره ساتــلی دی
دغه به نو نوم د پښـتونوالیــوي
ځکه موشهرت هره خوا تــللی دی

دا شکلي موجود چې تا ته کور کوي
دا ستا اندیوال دی، ستا مرکې نه دی
تل یې خولګکۍ په ژړا ورلنه وي
داموجود خوستا دلوبوشی نه دی

جګود یوالونوکې دې بنده کړه
بیادې سپین کفن وربا ندې خپور کړه
ژلړنده ژوندی دې هدیرې ته کړه
بیا دې نوم د دې هدیرې کور کړه

ته که په ایوب باندې میوند کښې
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وې
نورنور سنګرونه به لا وکښې
دادستورې نقش که دې سپرکې وې

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

ورونو ژوند به په دنیا نه وي مدام
ټول به درومون ګهیځ سبا ماښام

مرګی حق دی رغیدن مو ورنه نه شته
یا په تخت، یا په تخته او یا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا برېښتن لاندې پراته زنې ترلې
یا شهید په کربلا کې قتلِ عام

دچا نوم په خاینانو کې یاد یږي
د ملتونو، د ښېراشي د دشنام

دچا قبر په رنګينو جنډو جګ وي
په زيارت پسې يې ګلې ترې لام

مرګ حق دی، دريغه دا چې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازېدای د ده په نام

چې دقام دپاره خپل تن ترغلبېل کړي
د شپانه ورته سرټيټ په احترام

دسهار نسیمه لوړ و غرو ته خېژه
د وطن په ننګيالو مې کړه سلام

وایه ستا سوله مېړانې نه لوګي شم
چې په وینو مو خوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنـــــام

موږ په روس باندې نن هسې ناتار جوړ کړه
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حـرام

د سهار نسیمه ښــنده الـــوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جـام

د غازیانو بیرغ سر وږ یږي ښکل کړه
ورتسلیم کړه دیوخوار شپونکی پیغـام

دا چې نن ټوله دنیا په تا سو نـــاز کا
په هر ځای تاسو یادیږئ صبح و شام

د وطن وارو زړه په تاسو ویـــــاړي
ټول افغان له کنده هاره تر باګــرام

نن زموږ غرونه رغونه شاړ نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا چې موږ سره دغوږ دي وهلي
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دي چې تېرنه وځي
دا وطن دی د خالق د پېرلوی انعام

په دې غرونو چې ورځي لاس په نامه شي
په دې شاړو بې اودسه مه اخلئ گام

دا پښتې يېلې ختماپوش پټول اتلان دي
په شلېدلی خت يې مه غولېږئ پام!

که يې نر دی که يې ښځه بچا هم دی
ټول پاخه دي، دلته هيڅ مه غواړه خام

زوړ خوشحال دې اوس زموږ ننداره کا
چې د روس سر به کړو چټ مال يې ليلام

«څو وانخلي له غليمه انتقام
مردنه خوب کا، نه خواړه کا، نه آرام»

۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

بره ګې سترګې بره ګې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، بره ګې بره ګې ګرچاپېر

یو وړوکې چاپېریال کې، د پرکارپه شانې چورلم
لیونې خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیګاه شپه مې ځان په خوب کې په یولوی ځنګله کې ولید
چې راوینس شومه پنجره وه، د سیل بینو وېهیر

هر بازو مې د زورکان دی، هره پله مې انرژي ده
په وره پنجره کې ګیر یم، څه خطا کوم مې تقصیر

۱۹۷۸
کابل ـ پل چرخي زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته

که لاس درووړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهیږې

که خوله درووړمه چې ځان خړوب کړم
ته مې د شونډو له خوا ښوییږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا رد وږبې شاعر هارون الرشید دشعر ټوټه

دافغانانو غرو ته

راشه چې داغرونه دي دهرقدم اوښار دي
تاته د وطن داسمان ستوري انتظار دي
موږ هم په هسکه غرې ستا راتګ ته ناست یو
موږ به پوهیږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شیبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وینې بهولې دي
دلته به د ټول جهان میړانه خپل سیال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازمېیلي دي

ته د ماشینونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا میړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تا سو کې خو داسې کوم باتور هرګوره نه وینم
(چې)
کاڼی دې په لاس کې وي یا په ټانک باندې یرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دی یوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
دا چې بربړ وایم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسیه که ټیټې دا وکړي هم وړیا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټیټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ د ګولیو له باړې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي یوه ورځ هم او بندیدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دېوال نرۍ اوبه کوز رابهېږي
اوري شړکنده د بام په سر باران

د ښادرلاندې مې لورغين کې ويده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی د هغې مرغۍ له حاله
چې صياد يې درې ورې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپيدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خير که اوس په مېږتون باندې څملم

اوس مې وينې چې په خاورو ګنډل کېږم
داسې هم وه چې په سر و به دې تللم

ما د مار سره ياري کړه څکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار ده پر زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له »

زبرې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروسترګو يې بهيږي لعنتـــونه

له دنيا چا پېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې رو بــونه

دا ښامار له آمو پورې غـــارې اوسي
نه پارو پرې اثر کا ندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په ببوزي يې لګې وهي اورونه

په هر ځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهيږي د سرو وينو لوی رودونه

نه دخدای په مخکه څوک ترې بچ کيدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هـوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه د لویو غرو کوربته کیسه واوره
د بې کوره مساپرو شنو تو تیانو

د کابل خوږه میوه مې پېژرو نه ده
په ناولو نا بللو شوروېانو

د سالنګ سرې او به مې نه لوړېږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

ټول راځي چې په ورو کاڼو يې ولو (۱)
دا ښامار نه ایسارېږي په شوکاڼو

د بې وزلو تو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یا به داخوني ښامار په کاڼو پټ کړو   یا به ورانه کړو د درستي نړۍ حاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

يو وخت د سولې وي — بل وخت د جنګ شي
يو وخت د مستۍ خندا — بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر — سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې — وار د پتنګ شي

چې د رنه درومې اشنا — د شپیلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي — د رباب ترنګ شي

چې زړه خوږېږي سترګې — شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې — پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وخوږېږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ دخویندو پاکې لمن ته
دشهوت لاس وریې دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې ليکل شوی و. هغه وخت کمونيستان
په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه»
کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سليمان لايق تبصره دا وه:
« له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به
د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اېښې وي.
حال دا چې د امريکا پر خلاف، شوروي اتحاد تراوسه د چا يوه
لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې»
درقد د پنج (آمو) په سيند کې پروت يو ټاپو دی او
دا آزاد شعر هغا غلته د سنځلو د ځنګله په مينځ کې ليکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لرې د سیندونو غېږ کې
يو تور ځنګل دی دا غرنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې يې او به درنه رالاندې نه کړي

د ,, پنج، او بوکې لاهو شوی ځنګل
ما يې خونکارې ژامې وليدلې
چې پرانستلې دې درقد له پاره
دا پنځه سرې نسامارزه پېژنم

لا مار ديګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بيره رمې کورته بيايي
هر څوک له کمو ځنګلو لار چپوي
دا شين ځنګل په ځناورو سپارې

د تورې شپې کيږدۍ چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تيارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خوسپي له ویرې خواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
د ځنا ورستړګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شپېبه په شپېبه
د کونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړۍ سیندونه
لکه بارشوي اوښان وبهېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښمځوکې خوبونه کړي
خو د درقد فضا خه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شګمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېرکړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تما پو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په ځنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لېږې د سيند ونو غېږ کې
يو تور ځنګل دی دا غزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې يې او به درنه رالاندې نه کړې

۱۹۶۳
د درقد ټاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېړۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېړۍ
بیا زلمو را واخیستل ټوپک او ګردنۍ

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز راورېږي په لمن لمن بڼړۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکارېږي
شينکی اسمان وي او رانه ستوري
شولې چې توري شي ګلالۍ شي
چې يې ګڼ وربې شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه کترې خوري
چې ته شرمېږي، دا درته ګوري

هسې بېدرېغه وبله خونـد کا
چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هرڅه باندې کشمیر دی
خوږمون خلکو ورلېږي زړه ځي
بورې شوې مېندې، کونډې شوې ښځې
خو ځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې بېدرېغه و بله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په وير بدل شي
چې په کې غربنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغمې شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه و بله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نيمه شپه کې راغله بربنډې سترګې سره لاسونه
غوږې توري ځمکې لکه سوي درمندونه

تمبک يې په تيارې کې پرکېده لکه برېښنا
شرنګ يې د پاولو لکه کړچنده تانکونه

مستي روې سترګې يې د روس په شان خونکارې
وروځې يې چړې وې راکږې په ياغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهېږي غاړې تر غاړې
دکوچ اوښانو، کږې وږې غاړې
له ايلبندو، کوز راښکته شول
هې کږې لارې، هې کږې لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچانی ولېښن خوزره یې پرېښود
د زړګی غوټه یې خلاصه نه شوه
ځان ته یې ډېرې تسلې ورکړې
خو یې یوه خوا ترلاسه نه شوه

دا د سکروټو دلې او رونه
د چټو پېغلو سپین مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پیرزوکړي
مونږ خو یې ورک کړو له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې تنهايي

بېځيان ويده ښه دی　　برقونه مړه ښه دي
له خپل زړګی سره مې　　د زړه خواله ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند یادونه دی　　　　چې په تموپو راځي
ورځ لا یو څه سودکي وي　　　　غم مې په شپو راځي

دتوروزلفو داستان　　　　رانه د تور ښامارشي
دخیالي سترګو بیان　　　　رانه د سره انګارشي

قلم یاغي شي رانه
زما خبر نه لیکي
هر څو پرې بیره کوم
خودی یې ژر نه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجروح یاد

اوښکې د ښو خوکو ته راغلې لړ بانه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سیلۍ خوړ شي
ما په ماشومتوب کې هم له شکوسړه لوبې کړې
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس د تمدن د قافلې زنځیر
ستا له تېز بینو سترګو ځان ساتي دهندوکش د آسمانونو کجیر
ستا د وزر لاندې خوندي دي د بشر لکه تکیه وي مریدان چې په پیر
هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې یې د چا دلاس رانجه خوړلي — دهغه غبن د تاله ستوني راځي
چې په کړاو په یې کسې کې ومري — داستا قلم یې ځنازې پسې ځي
چې یې برچه په سینه ننوځي — ستا له قلمه ورته آخ وځي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

ته سیلابونو ته ویالې جوړوې — ته غورځنګونو ته سامان ورکوې
یوه دنیا درته ذره ښکاري — په یوې اوښکې پسې ځان ورکوې
چې یې اظهار له چا نه وي پوره — هغه احساس ته ته بیان ورکوې

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنیا کې جوړه — چا ته نسامار چا ته دلاس امسا
چا ته دیوه چا ته په زړه کې چاړه — چا ته خوږه کیسه د تللي اشنا
د چا د دک زړه د تنها کو دارو — په چا د دوزخ نه رالویدلې بلا

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

په توره شپه کې د سبا زیری — شوګیره خلک یې له تا غواړي
ټوله دنیا چې ورته سور اور شي — د زماني یتیم په تا ژاړي
چې ځناور په نړیوال را شي — ای قلم واله اول تا داړي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې ته چې خندا کوې دنیا خاندي

ته نو چې خاندې رېښتینې خانده که نه تاریخ به بیا په تا خاندي

د تا د هرې او ښکه کې په اثر یوزر ګلونه به سبا خاندي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د نګې مانې چې تا خوشحاله نه کړي په رژولو یې قلم چلوه

چې لا تر اوسه ایسار شوې نه وې ته په مستۍ ور باندې دم چلوه

چې بشري لوېي په مخکه وهي هسې بامونو باندې بم چلوه

۱۹۵۸

خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مي بيا كوتي خوږي شوي
په كونكي خوله مي بيا جوړي ترانې شوي

په مرثو اندي تن كي بيا سا راغـــــــــلې ده
بيا راپيادې لس كلني خاطري شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بیا مې څانګو دارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مراندو د زړګي کې وینه راغله
دا زړې وچې ویالې ورو ورو ولمدې شوې

عقل ویلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجرې چې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتي چې په شنه بڼ یوځل پښې ایښې
د هغه ګلبڼ ریښې ترمې تسمې شوې

عقل داویلې خو زړه په بله سر و
د دې دوو ترمینځ مې خوږې حوصلې شوې

عقل پښې ایستې خو زړه لکه دغر و
زړه مستې کړه چې په عقل زلزلې شوې

که دروس هاتي هرلورې ته یرغل وړه
سمه غرکه د کړو منارې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې ګورې خړه کې افغان لا شته دی
د زړګي وینې یې سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن مو شولو ډک له بورو ورارو
په غلیم مو هم د زړه سخې پخې شوې

که یو نیم ملیون زموږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ایرې شوې

چې په شوبلو په ټانګونو سپاره راغلل
په ستنه یې اوس روانې قافلې شوې

ستړې سرې، مرګوندې ماتې، جنګ بایللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا د ځنګو غرونو کڅېر غواړي
زما وزر په دنګو ماڼو سوزي
زه هسې مکروریان کې ورته میشت یم
په دې انګړ کې بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دا د ګودر غاړې ته روانه
نه زه هسکه شمله بوړی په غاړه
نه زه لکه باښه شنها مې خېژي
نه دا ځکه الوزی لکه ځراړه
موږ دواړه په دې سټېج کې نا بلد یو
موږ هېڅ یو پخپل نقش نه پوهېږو
لیکوال راته پړدی ډرام لیکلی
او موږ لکه کالبوت لږ و بر کېږو
موږ دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دوو کسوا تڼ دی په مېره کې
د مړو هډوکي یو په بل ګېږي
بړوې راته خاندي هدیره کې

۱۹۷۶
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همایون" مجاهد

سره د ولې دې پرېښوه چې وطن در باندې ياغي کړ
جار دې تربيرې ږيرې سل ځاله شپونکی شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لاليه
مور دې بوره مه کړه شوک چې تا غوندې زمرې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تول ه جبار خېل دي او س پکړي جنګي شملي وړي
دوی کې همایون چې لکه ستوري ځلېدی شي

نن په توره بوړه په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ پغمان کې د پرچم مېلمه مړګی شي

تول وجود پرهار دی په ګولیو لګېدلی
یو ځای یې روغ نه دي چې داشنګه په لار تلی شي؟

خو مره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هو مره همایون ور ته بېباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې جنګو غرو کور بته
ستا له سرومنګولو د ښمن کله خلاصېدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سرو هي روغ لیوني شي

توره او مېړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شي

پېښور ١٩٨١

د شهید میوندوال په مړینه

جفا

پرېږده چې راوړژېږي دا جګ غر
دا د ګنهګارو ګلې لاندې کړي
دا د ځان وژونکو او دغلو ډله
سل خرواره ګاڼې چې ورباندې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته ویل چې ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له کلي وشاړه
چا یې د پګړۍ زندۍ په غاړه کړه
چا سپي ورشکارل چې ټول یې وداړه

وینې یې په سنګلو مخ ورماتې وې
ګلی نه روان وشا ته یې نه کتل
ده ویل چې دا به پښتانه نه وي
ها چې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پوندیا یې سپینږیرو ورخیرلې وې
دی په ډېر امید دلته راغلی و
لاره کې یې لوږې تېرې کړې وې
دی یو لوی پښتون وا و ښاغلی و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ګلو به محشر و خوکه وریځې لږ سخي وای
که ستا د ټیکري پیڅکه وای زما به هم مستي وای
د تا د لاس سا به وای چې بې تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای مورې زه ورکې ستي وای
ماښام مې د کټوې نه د شودو سوکې څښلای
سهار مې د مټې په ترشکن کوچو سبناري وای
دردونه کړاوونه مې کړې ورځې ګاللای
خوشې په ستا په زنګون مې سر کېښوی دلاسایي وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
تالاس په سر راښکلی، ما خپل زړه درته سکښتلای
سره دژمي شپه وای ، د نغري خوړلن ته ناست وای
په ورو ورو په مزو دې افسانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوگرو گوتو ټولې رغېدلای
دیوان وای، ښاپیرۍ وای ، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلي غږ نه د اسرارو زون راتللای

یه موري زړې موري ! ما خو ونه لیدې موري
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه موري دنیا اوروه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس گرځم هسکیږلی ، کړېدلی او ترټلی

یه موري په زړه پورې ، یه درنې پښتنې موري !
د تا د ځنازې کټ نور ورو پورو هدیرې ته
خبر شوم چې بمونو مو کوډل کړه درې وړې
او تا پناه وروړې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوتو دې هرچا ته ښودله
زوی گی مې راروان دی خلکه دې بلې پېرې یا ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي خلکو ویلې چې بوډۍ لیونۍ شوې
رښا ته تورتم وایي، سپین سبا تورې تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یادولو
تا وې چې آخري دیدن د زوۍ شو رانه پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بیواکي وه
دې سره ښامار په ډېر وګړي ښایسته مېنې میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په ټوله دنیا وکړم ښاواتې
دنیا ته ګرېوان وشلوم، بېلګې ورته ښکاره کړم
دا داړې د ښامار دي نه شکرې نه نباتې
که زه یې درنه ګوټ کړم او زما سره یو نه شوئ
قسم په ذوالجلال دی که به یو شئ ورنه پاتې
یه خلکه سره ښامار ته خره کی افغان پیدا دی
تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! یونیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې ساندې
ملیون شېبې شلی نه دي چې په ګوتو دې شمېرلی
یونیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونیم ملیون غاټول که د ښکوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سورچکن شي زرغونه رڼا به کاندي

ماوې د تا په قبر به ډیوې روښانومه
ماوې چې دا ښر سر به په شناختې درته ږدمه
ماوې چې ستا کېن به په تود و اوښکو پرېولمه
ماوې چې د جمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ماوې ستا د جامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښی وې هغه ځای ښکلومه
خو قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته د خاورو مېلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجر خوب

خوب وینم عالمه که یې څوک راکې ما نه
پروت یم سر مې ایښی دخپل یار په زنګانه

سر په بالښت ایښی تش کالبوت په واشنګتن کې و
روح مې په مزو مزو روان په خپل وطن کې و
واورې د سپین غره وې چې په ټنډه مې سوړیلې
خاورې د وطن وې چې په سر مې بادولې
مرې اوښکې روانې وې په مخ دانه دانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکې ما نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډنډ د شمالي ته شوم انګور ميزان وهلي
تاک شينکي زېړ چکي شو تالان پر خو پرېوللي
کوز تګاو ته لاړم داغوزو لويې ونې
پاس وختم غره ته د ځېړيو پاسنې پـــالنې
خلک وو، بازار وو، شورماشور وو، تله راتله وو
مېږې وې، شپانه وو، هياهوی و، سرۀ او شنه وو
نه د ويرو وه نښه، نه د غم وه نښـــانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مـــانه

بيا مې شو ګذر لکه ګوربت په لوی سالنګ
ويرې مې وزرې وې په څوکه په کـــرنګ
واورې سپينې سپينې ځلېدې لکه سپين زر
کوز رڼې اوبه وې، پرېوتلې لـــر وبر
زرکو او بلبلو يې په ترږکې سسندرې کړې
مستي زړې هوايي اندېښنې له زړه لرې کړې
مورګي ځلېدلې لکه زلفې په شـــانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مـــانه

خوب وينم: باغچه وې ټولې شنه په ښنا رونو
منځ کې يې صفه وې، ټولې پټې په تغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواګې یې وياله کې د رنو او بو بهوپونه وی
زه یمه یاران وی، چمنونه، مجلسونه وی
بره خوا پیتهوکې شولې ځمکې باد ته اچوی
خېل وی د چنچنو، تیتې الوزی اتڼ کوی
ځمکه او اسمان په ګډه وایي ترانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکي مانه

خوب مي په وطن کې دی، خوړدن مي په وطن کې دی
خوب کې بچي هم مرمه، ځنکدن مي په وطن کې دی
قبر په وطن کې، ځنازه مي په وطن کې ده
تن مي په وطن کې دی، کپن مي په وطن دی
ما ته تابوت مه جوړوی، ما ته کلان مه راوړی
روح مي په وطن کې دی او تن مي په وطن کې دی
ګوندي يو شپونکی وطن قبول کړي نذرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مانه

۱۹۸۵
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دي
لنډ وې اوږده مزلونه، چېرته ځې کله رسېږې

ستا اوږده مشوکه ډوبه، نن آموکې بیا سبا ته
د سپین غره د سر په ډنډ وکې مسته مخچولېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتوکې رانګې زانګې څه ګیندې وهې اسمان ته
چې سیلی خومره سختېږي ته په شوق ورته ننځېږې

د نیلي اسمانو پېغلې، ولې دومره جګه ګرځې
راته ښکاري پښتنه یې له زلمیانو نه شرمېږې

تور اوږه د پسرلي کې چې باران نم نم ورېږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کې راکوزېږې

زه یې اورم چې ته بولې، ها خوږې خوږې بدلې
زه یې ګورم چې ته خاندې او بیا ورانه ورا نه کېږې

چې ته بیا وزرونه د دې کړې کاشکې ما درسره بوځې
بې وزره درته څوړېږي زانه کې! ته نه پوهېږې

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کا چې آموته، هندوکش نه ورښوېږې

څه د تالندې مترو کې، د آسمان مخ ورشین کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کړار کړار بهېږې

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ ګونډې ووهم
اوښکې مې مرې مرې په بار خوښوېږي
شونډې مې ښوري خواواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې په زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د امید په باغ خزان کړ شي
چې په شنو پاڼو زیړي ولګیږي
چې د مالیار مخ په ګردو پټ شي
چې د بورا وزرې وسکڼیږي
زه لکه سروه غاړه جګه ساتم
د حوادثو د کوټکو لاندې
مې سرمات شوی خو کوږ شوی نه دی
داوږدو شپو په شومه دم کې وایم:
چې په زما روحه له تا شکریه
چې لا تراوسه غاړه هسکه ساتي

۱۹۶۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

WUFA
1985

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library